Ir-Rabat
– ġurnal fir-Rabat ta' 60 sena ilu

Il-wasla fir-Rabat tal-Kappillan Dun Karm Lia fl-1954, tidher li kienet ġabet magħha ideat ġodda ta' knisja li trid isservi lill-komunità tagħha mhux b'mezzi u mil-lat purament pastorali biss. Dan għaliex flimkien mal-idea li tinbena Sala Parrokkjali għall-użu wiesgħa mir-Rabtin, inħass il-ħtieġa li jitwaqqaf Kumitat Parrokkjali b'isem ċiviku li, fost affarijiet oħra, beda jippubblika ġurnal bl-isem ta' *Ir-Rabat*. Dan skont l-editorjal tal-ewwel ħarġa, jiġifieri dik ta' Jannar-Marzu 1955 kellu:

"*...barra li jgħarraf lil kulħadd bix-xogħol tiegħu (*tal-kumitat*), jgħaqqad lil kulħadd ħaġa waħda u jqanqal fil-qlub dak l-interess li kull Rabti għandu jkollu fir-Rabat.*"

"*...dan il-ġurnal iservi wkoll biex fih insemmgħu leħinna, isiru talbiet, kritika kostruttiva, korrispondenza u artikoli oħra, li fl-opinjoni tagħna jkunu ta' interess għar-Rabat, iżda ma jippermetti qatt li dan il-ġurnal iservi għal skopijiet ta' partiti.*"

Il-kumitat parrokkjali kien kompost kif ġej:
President Onorarju: Il-W.R Kappillan Dun Karm Lia
President: In-Nutar Francesco Catania
Segretarju: Biagio Galea
Kaxxier: Ġużeppi Spiteri
Membri: Giovanni Gauci, Francesco Giordmaina, G. Tonna u Mario P Cortis.

Id-direzzjoni tal-ġurnal kienet fdata f'idejn Biagio Galea filwaqt li Ġużeppi Spiteri kien iservi bħala Amministratur. Il-ġurnal kien jinbiegħ 3d u abbonament bil-posta għal sena kien jitla' għal 1,6d.

L-istampar sar dejjem fl-istamperija tat-Times, jiġifieri l-*Progress Press* u b'kollox bejn Jannar tal-1955 u Ġunju tal-1956 ġew stampati sitt ħarġiet ta' *Ir-Rabat*.

Wieħed irid ifakkar li dan kien żmien fejn il-mezzi ta' komunikazzjoni kienu jikkonsistu fir-redifussion, cioe r-radju nazzjonali u l-ġurnali. It-televiżjoni, ir-radjijiet u l-*internet* kien fadlilhom is-snin biex jidhru u jkunu għad-dispożizzjoni ta' kulħadd.

Dan il-ġurnal kellu l-istess forma u sura ta' gazzetta tipika minn ta' dak iż-żmien, bl-istorja prinċipali li tolqot ir-Rabat fuq l-ewwel paġna, filwaqt li ssib l-editorjal fit-tieni waħda. L-ewwel erba' ħarġiet kienu jinkludu wkoll il-Kelma tal-Kappillan, li ħafna drabi kien jindirizza xi żona li taqa' taħt il-Parroċċa bħal pereżempju l-Imtaħleb u l-Baħrija, jew inkella jinforma lill-qarrejja fuq il-proġetti li jkunu għaddejjin fil-Parroċċa.

Fil-ġurnal kont issib rokna li fiha kien ikun hemm l-interpellanzi li jsiru fil-Parlament u li jolqtu lir-Rabat, flimkien ma' rokna oħra bl-ittri lill-editur. Ma' dawn, elenku ta' aħbarijiet ta' attwalità bħal-lista ta' studenti Rabtin li jkunu għaddew għall-ezami tal-Lyceum jew għall-Istitut Tekniku, kif ukoll aħbarijiet oħra dwar l-iskejjel tar-Rabat, festi u baned.

Ta' interess kbir kienu jkunu artikli storiċi rigward postijiet, fratellanzi u knejjes fir-Rabat flimkien mal-aħbarijiet sportivi li kienu jittrattaw l-aktar il-futbol u l-logħob tal-biljard. Fi żmien il-festi kont issib ukoll il-programmi tal-festi kollha fir-Rabat. Dan il-ġurnal ma kienx fih ritratti ħlief għal wieħed fil-faċċata ta' quddiem li ħafna drabi kien marbut ma' waħda mill-festi ċċelebrati f'dak il-perjodu ta' tliet xhur.

Interessanti ferm huma r-reklami li wieħed isib f'dawn il-ħarġiet tal-ġurnal. Uħud minnhom iqajmu nostalġija sħiħa għax huma ta' ħwienet li ħafna minnhom għadna niftakruhom, għalkemm illum ilhom ferm li għalqu. Interessanti ferm li dan il-ġurnal kien jintbagħat saħansitra barra minn xtutna kif jidher minn żewġ ittri li ġew stampati f'*Ir-Rabat* ta' żewġ Rabtin li kisbu fama fl-isfera internazzjonali tad-divertiment.

Qed nirreferu għal Joseph Calleja, l-artist ċelebri ta' Hollywood u John Giordmaina, *magician* li għamel isem f'Toronto. Fil-kitba tagħhom f'dan il-ġurnal it-tnejn li huma, li fi tfulithom kienu ħbieb, juru sens qawwi ta' mħabba lejn ir-Rabat fejn twieldu u trabbew.

Ta' min jgħid li f'dawn il-ħarġiet tal-ġurnal *Ir-Rabat* inkitbu bosta suġġerimenti li wħud minnhom sal-lum b'sodisfazzjon kbir ngħidu li twettqu bħal pereżempju it-twessigħ tal-Pjazza tal-Parroċċa, it-tqegħid ta' bankijiet fil-Pjazza tal-Villa Rumana (illum magħrufa bħala d-Domus Romana), it-tranġar taz-Zuntier ta' San Pawl kif ukoll it-twaqqif ta' Mużew tal-Parroċċa. Iżda xorta nħossu li għandha

nagħlqu din in-nota billi nġibu kelma b'kelma silta zgħira oħra ta' appell mill-ewwel editorjal għax inħossu li hu appell li llum, 60 sena wara għadu jgħodd għar-Rabtin kollha ta' żmienna, speċjalment dawk ta' rieda tajba:

"Inqumu min-ngħas tal-indifferenza, nuru li aħna wkoll inħobbu lil pajjiżna, u nħobbuh għax fil-vini tagħna hemm jiġri demm Rabti, nuru li xejn anqas minn ħaddieġor ngħożżu l-knejjes tagħna, is-santwarji tagħna, il-monumenti tagħna, l-istorja tagħna, li żgur tiżboq l-istorja ta' bnadi oħra. Xejn m'għandna għax nistħu nistqarru dan, dan mhux bi ftaħir, imma verità, u aħna fid-dmir li nnisslu fi qlub uliedna din l-imħabba lejn pajjiżna.

Ningħaqdu flimkien, naħdmu id f'id, bħala familja waħda, ħsieb wieħed, u żgur li jirnexxielna naslu fl-għan tagħna li huwa il-ġieħ tar-Rabat tagħna."

– Editorjal: Ir-Rabat, Jannar-Marzu 1955

Nirringrazzjaw lis-Sur Ġużeppi Scerri li għaddielna kopji ta' dawn il-gazzetti li waslu biex inkitbet din in-nota.

DIREZZJONI:
B. CALEA,
63, Triq Palma, Pawla
AMMINISTRAZZJONI:
J. SPITERI,
50, Triq Konti Ruggieru, Rabat
ABBONAMENT:
Bil-Posta — 1/6 fis-sena.

IR-RABAT

ORGANU TAL-KUMITAT PARROKKJALI

AVVIZ
Billi l-ewwel darba ma' stajniex inlaħħqu maż-żmien iffissat mill-Istamperija, kellna noħorġu dan l-ewwel numru b'erba' faċċati flok tmienja kif nisperaw li se jkunu n-numri ta' wara dan, u ser jinbiegħ 4d.
Issieħbu fil-Ġurnal "IR-RABAT"

GĦADD 1 — JANNAR-MARZU 1955 — Jinbiegħ 3d.

SAN ĠUŻEPP U L-GLORJA TIEGĦU

MILL-WISQ R. KAN. KOLL. S. BUGEJA D.D., B.L. CAN.

RUMA ħakkiema firxet setgħatha, tista' tgħid, fuq l-imkejjen kollha tad-dinja magħrufa; Atene għaġġbet b'għerfha u saħħret bi ġmielha lin-nazzjonijiet ċivili; iżda Nazaret biss ġibdet l-għira u, fl-istess ħin, l-imħabba tal-ġnus ta' kull żmien, lok u qagħda. Din il-belt ċkejkna tal-Galilea, mfewħa b'kotra ta' żahar, minn fejn ħadet isimha, imżejna b'siġar dejjem iħaddru taħt sema ikħal nir u safi, Nazaret kellha tkun waħdanija fix-xorti li meżitha li tkun l-art maħtura biex tilqa' fiha u tagħti kenn lill-Familja ta' L-Iben Divin afdata f'idejn Ġużeppi.

Min kien Ġużeppi? F'San Mattew insibu; "Ġakob wiled lil Ġużeppi, r-raġel ta' Marija;" tweġiba din li, fid-dehra, xejn ma taqbel mal-verżjoni ta' San Luqa li jgħodd lil Ġużeppi bħala bin Heli. Fost it-tifsiriiet li jagħti Santu Wistin, lid-Duttur tal-Knisja San Tumas t'Aquino dehritlu l-iżjed minnha dik li tinsab ukoll f'San Ġerolmu u Ewsebju ta' Cesarea. Kienet id-drawwa tal-Lhud li meta wieħed imut bla tfal, lill-mara jeħodha qarib ir-raġel, u jekk dan ikollu xi tifel, ikun legalment magħdud bħala bin ir-raġel il-mejjet. Dan ġara fil-każ ta' Ġużeppi.

Mathan, min-nisel ta' Salamun, kellu lil Ġakob minn martu Estha. Meta miet Mathan, Melki, li kien ta' ġid wieħed ma' Mathan għalkemm mhux ta' l-istess familja, ħa lil Estha bħala martu u minnha kellu lil Heli. Ġara li meta miet Heli u ma ħalliex tfal, Ġakob iżżewweġ ma' martu li kienet għadha kif romlot. Għalhekk, meta San Mattew jgħid li Ġakob wiled lil Ġużeppi, fil-waqt li San Luqa ma jitkellimx fuq wild u mhux wild, iżda biss jagħti n-nisel ta' Ġużeppi, skond ma kienet titlob il-liġi, nisel legali. U Marija, mart Ġużeppi, barra li tnisslet hi wkoll minn ġid Salamun u għalhekk ta' demm wieħed ma' Ġużeppi, kienet ukoll f'dan is-sens qariba ta' Ġużeppi bin Heli.

Ġużeppi u Marija t-tnejn kienu ta' nisel tas-slaten. Iżda l-glorja tagħhom ma tieqafx fid-demm nobbli ta' missirijiethom. Il-kobor tagħhom jista' jitqies sewwa jekk wieħed iżomm quddiem għajnejh dak il-prinċipju magħruf li tana l-għaref Duttur Anġeliku: "Lil dawk" jgħid San Tumas, "li Alla jagħżel għal xi għan, iħejjihom u jiddisponihom b'mod li jkollhom il-kwalitajiet meħtieġa għax-xogħol li għalih ħatarhom." Lil Ġużeppi Alla għażlu bħala Missier putattiv ta' l-istess Ibnu; lil Ġużeppi Alla ħatar biex jistor lil Marija bla tebgħa minn xi dubju ħażin li kien jista' jaqa' fuqha, li ma kellhiex Difensur tal-purità Verġinali tagħha; lil dan l-Għarus riedu Alla jintrabat b'rabta li qatt ma tinħall bi żwieġ ma' Dik li kellha tkun Omm l-istess Ibnu; Ġużeppi nħatar bħala mezz biex jaħbi lid-demonju l-konċepiment ta' l-Iben t'Alla; fih Alla ried juri l-Kap l-iżjed perfett ta' familja li kellha tkun mudell għaż-żminijiet ġejjiena.

Għal dawn id-dmirijiet ta' missier, ta' għarus, ta' difensur, ta' kap u fl-istess ħin ħabib inseparabbli tax-Xebba bla tebgħa, kien xieraq u meħtieġ f'Ġużeppi d-don ta' l-għerf u tal-prudenza, speċjalment meta, bejn ħaltejn x'kellu jagħmel wara li kien jaf x'kienet il-liġi u kien għaraf dmiru mhux inqas mill-fatt li kien ġara f'Marija meta raha omm, iddeċieda li jitlaq għalih iżda bil-moħbi. Umiltà bla qies kienet din tiegħu li għaraf f'Marija mhux il-mara tad-dnub, iżda l-Omm l-iżjed pura u qaddisa, imwiegħda mill-patrijarki u mħabbra mill-profeti, li ħaseb li ma kinitx tisthoqqlu. Kbir u glorjus hu Ġużeppi fin-niket li għaraf jilqa' b'sabar din il-prova hekk ħarxa. Iżda id Alla mexxietu; kien l-istess anġlu, li kien ħabbar lil Marija li kellha tkun Omm Alla, li dehrlu f'ħolma u nebbhu.

Għeb il-biża' ta' Ġużeppi għall-kliem fejjiedi ta' l-Anġlu, għaliex dak il-ħin Ġużeppi għaraf li Alla kien għażlu biex jaqsam ma' Marija dik il-ħajja ta' Virtujiet fil-milja tagħhom. Il-bniedem ġust bħal Ġużeppi, iqiegħed l-għixien tiegħu f'ħajja mseddqa fil-fidi, imkebbsa bix-xrar ta' l-imħabba u mdawla bir-raġġi tat-tama. Dan ifissru l-kliem tal-Vanġelu, "Billi kien ġust", kliem li jiġbru fihom il-glorja tal-Virtujiet kollha li bihom Alla għoġbu jżejnu. F'Ġużeppi naraw dik l-amministrazzjoni għaqlija tal-veru kap tal-familja; fih il-kmand ħelu u sieber, iżda qawwi, li wera fuq Ġesù u Marija f'kull ċirkostanza, fil-privat u fil-pubbliku, fit-tempju ta' Ġerusalemm fit-toroq, fid-dar u fil-ħanut tiegħu ta' Nazaret; fih nilmħu dik l-awtorità ta' missier fil-familja, ikbar minn dik ta' l-istess Marija.

U jekk kbira kienet din l-awtorità ta' Ġużeppi f'din l-art, mhux iżgħar nistħajjluha hi dik li għandu llum fis-sema u benefiċċju u vantaġġ ta' dawk li huma tabilħaqq devoti tiegħu. Kien il-Papa Piju IX li fit-8 ta' Diċembru 1870 b'digriet "Urbi et Orbi" xandar dan il-kobor u l-estensjoni tal-patroċinju ta' Ġużeppi, meta għażlu bħala Patrun Universali tal-Knisja. Fil-waqt li għand wieħed qaddis nirrikorru għal xi grazzja partikulari, għand ieħor għall-oħra, igħid San Tumas, f'Ġużeppi nsibu difensur u patroċinatur universali li jidħol għalina fil-bżonnijiet tagħna kollha.

Inkunu devoti tiegħu u nirrikorru lejh f'dak li ninħtieġu.

Xbiha tas-Sagra Familja meqjuma fir-Rabat mill-Arcikonfraternita ta' San Guzepp